

Josep Dolz

Professor emèrit de la
Universitat Politècnica de
Catalunya (UPC)

“El consens
és clau per
a una bona
gestió del cicle
integral
de l'aigua”

GARANTIR L'ABASTAMENT

Josep Dolz, un dels principals experts en hidrologia a Catalunya, creu que s'ha de reforçar la disponibilitat d'accedir a les reserves d'aigua per fer front a episodis de crisi com l'actual.

A Catalunya tenim poques veus tan autoritzades com la de Josep Dolz per parlar de tot el que afecta l'ecosistema hidric del territori i de com treballar per garantir l'abastament urbà d'aigua a les comarques litorals i prelitorals, on viu i treballa la major part de la població. Doctor enginyer de camins, canals i ports, ha estat catedràtic d'Enginyeria Hidràulica a la UPC, promotor i director de l'Institut d'investigació Flumen, i forma part del Consell Assessor d'Infraestructures de Catalunya. Ha participat en articles de revistes d'àmbit internacional i en llibres com ara *Els recursos hídrics a Catalunya. Dades i conceptes bàsics* (en col·laboració amb Joan Armengol). Conscient de la necessitat d'adoptar mesures que ens defensin davant episodis de sequera severa, defensa sempre la necessitat de fonamentar qualsevol decisió en el diàleg.

Ens trobem en un context de sequera severa. Quines solucions poden contribuir a enfortir la garantia d'abastament d'aigua a l'Àrea Metropolitana de Barcelona?

Abans de tot, hem d'aclarir que és freqüent referir-se de manera indistinta a dos conceptes diferents, la qual cosa pot generar confusió. D'una banda, tenim la sequera, és a dir, la manca d'aigua en un determinat moment com l'actual. En aquest cas, la prioritat ha de ser resoldre la crisi. Diferent és garantir l'abastament urbà més enllà d'episodis puntuals de dèficit hídric. En el primer cas, l'entrada en vigor del Pla de Sequera de la Generalitat de Catalunya ja contempla la implementació de mesures que s'han començat a activar i que em semblen molt adients. Pel que fa a augmentar la garantia de l'abastament urbà, cal una planificació rigorosa a mitjà-llarg termini i, sobretot, ha de ser una planificació realista, considerant només allò que es podrà fer. Això serà possible si compta amb un ampli consens polític i social, fonamental pel que fa a la gestió del cicle integral de l'aigua.

“En la situació actual, l'aigua regenerada és la millor opció perquè és l'única que permet augmentar els nostres recursos de manera pràcticament immediata”

Una de les actuacions més importants que s'estan duent a terme és l'aposta per l'aigua regenerada. Com valora aquesta solució?

La reutilització d'aigua depurada és una opció del tot lògica perquè permet augmentar els nostres recursos, ja que torna a introduir al sistema una quantitat important d'aigua de manera immediata i permanent. Cal insistir-hi: aquesta solució garanteix la màxima qualitat de l'aigua i, per tant, no suposa cap mena de risc. A més, també garanteix la disponibilitat sense dependre de si plou o no, ja que no està subjecte a les condicions meteorològiques. Respecte a les possibles objeccions que poden tenir els consumidors per tornar a beure una aigua que ja ha estat utilitzada abans, hem de recordar que a molts municipis de Catalunya durant molts anys hem begut aigua prèviament utilitzada sense els estrictes controls actuals. També cal tenir present que l'aigua regenerada ha estat tractada abans de reintegrar-se al riu, i que després de ser captada es fa un nou tractament a les plantes potabilitzadores. Tot això permet que quan obrim l'aixeta a casa nostra puguem tenir l'absoluta certesa que la qualitat de l'aigua està garantida. A més, és de clar interès aprofitar els recursos que proporcionen els Fons Next Generation per implementar solucions com l'aigua regenerada. Pel que fa a la dessalinització, també aporta un nou recurs, i és una opció que s'ha de tenir en compte, però té un notable major cost energètic i, per tant, econòmic.

En l'actual escenari d'emergència hidrica, com creu que hauria de ser la governança de l'aigua per tal d'avançar cap a una gestió més sostenible del seu cicle integral?

El més important sempre ha de ser garantir l'abastament i reflexionar sobre els

diversos aspectes que l'afecten. En aquest sentit, jo prefereixo parlar, més que d'un model de gestió públic, privat, o mixt, de bona i mala gestió. Cal recordar que l'abastament d'aigua sempre és un servei públic la titularitat del qual correspon als ajuntaments; després són aquests els que poden cedir la gestió del dia a dia del servei a empreses privades, però han de ser ells els que marquin les pautes. A Catalunya, per sort, tenim molts exemples de bona gestió de l'aigua als diversos models; no té gaire sentit insistir en una gestió directa dels ajuntaments en aquells casos que no tenen els mitjans, la tecnologia o l'experiència d'altres agents.

Fins ara, les mesures més rellevants per fer front a la sequera s'han aplicat a les conques internes de Catalunya, tot i que a Lleida també s'han iniciat restriccions importants en l'àmbit del reg (Canal d'Urgell). Com es pot millorar la coordinació de la gestió de l'aigua a tot el territori català?

El punt de partida és el clar desequilibri econòmic i demogràfic que tenim a Catalunya. A l'àrea metropolitana de Barcelona, amb una superfície que només suposa el 2 % del territori, es concentra el 44 % de la població i el 51 % del PIB. Aquesta desproporció condiona, com és lògic, la política hidrica a Catalunya. A l'àrea metropolitana de Barcelona s'està fent una bona gestió de l'aigua urbana, especialment si tenim en compte les notables dificultats tècniques existents. D'una banda, la procedència diversa de l'aigua: Ter, Llobregat, Besòs, aqüífers, dessalinització i reutilització. De l'altra, a la zona de Barcelona, la més populosa i la de major demanda, s'ha de garantir el servei tant a la zona del mar com a 200-300 metres d'altura, com és el cas de Vallvidrera. I, malgrat aquesta situació tan complexa, s'han resolt tots els obstacles i el servei ha estat sempre a un alt nivell.

La responsabilitat per millorar el nostre model de gestió hídrica és de les administracions. A Catalunya la situació és complexa, ja que coexisteixen dues realitats: les conques internes gestionades per la Generalitat mitjançant l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), i la conca de l'Ebre i els seus afluents a Catalunya, de titularitat estatal i que gestiona la Confederación Hidrogràfica del Ebro (CHE). Això fa que els rius que aporten més cabal d'aigua procedent dels Pirineus (com el Pallaresa i el Segre) i que abasteixen els regadius de la plana de Lleida i l'Ebre estiguin "separats" de la resta de Catalunya per una divisió administrativa.

Aquesta separació també es veu en el tipus de demanda: al territori ACA domina el consum urbà i industrial, mentre que al territori CHE la demanda és un 80 % d'ús agrícola. Tot plegat dificulta una planificació comuna, però és un fet que demana arribar a un consens basat en el diàleg permanent entre les administracions. Per exemple, s'hauria d'explicar que quan es parla d'un possible transvasament d'aigua procedent del territori CHE, es refereix a la cessió temporal dels drets d'ús d'aigua: una solució limitada en el temps i amb unes condicions pactades, i sempre amb una compensació per a l'altra part. Seria com disposar d'una assegurança davant d'un episodi de crisi d'escassetat hídrica com l'actual, que permetria portar aquests cabals als embassaments de les conques internes de Catalunya. Una connexió de la qual fa anys que es parla sense cap avenç i que es podria fer respectant els ecosistemes hídrics naturals. Això ens permetria tenir una unitat de conca fluvial a tot Catalunya que seria fonamental de cara a futur. Un projecte d'aquestes característiques no suposaria cap repte científicotècnic, però sí que necessita un gran consens polític i social.

“A Catalunya, per sort, tenim molts exemples de bona gestió de l'aigua”